

BKK PRODUKSJON AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Vår dato: 19.12.2019
Vår ref.: 201914739-2
Arkiv: 315
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Stein Wisthus Johansen

NVE åpner vilkårsrevisjon for Steinslands-/Modalsvassdraget

NVE skal gjennomføre en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven for reguleringene i Steinslands-/Modalsvassdraget. Revisjonssaken gjelder vilkårene gitt i følgende konsesjoner:

- Kgl. res. av 26.07.1975: Tillatelse til reguleringer m.v. i Steinslandsvassdraget.
- 18.05.1977: Steinslandsvassdraget- Planendring Hallsetvatn/Stølsvatn.
- Kgl. res. av 22.12.1989: Tillatelse til erverv av fallrettigheter og utbygging av Hellandsfoss kraftverk i Steinslandsvassdraget (Modalsvassdraget).
- Kgl. res. av 17.07.1992: Tillatelse til erverv av fallrettigheter og regulering for bygging av Nygård pumpekraftverk og Åsebotn kraftverk i Modalsvassdraget.
- Kgl. res. av 03.12.1993: Åsebotn kraftverk i Modalen. Planendring.
- Kgl. res. av 07.05.2002: Endring av manøvreringsreglement for store Norddalsvatn, Modalen i Hordaland.
- Kgl. res. av 03.09.2004: Planendring for Nygard pumpekraftverk i Modalen og Vaksdal kommuner i Hordaland.

Innkome krav

NVE har mottatt brev fra Modalen kommune 19.06.2019 med krav om vilkårsrevisjon av Modalsvassdraget, samt Eksingedalsvassdraget, Teigdalsvassdraget og Bergsdalsvassdraget med Torfinnsvatnet. Modalen kommune har sammen med kommunene Voss, Vaksdal, Vik og Kvam fått utarbeidet et felles kravdokument for alle vassdragene, men har også stilt eget krav i brevet.

Revisjonens formål

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

åpner imidlertid for å vurdere blant annet endring i manøvreringspraksis, minstevannslipp og biotopjusterende tiltak.

NVE vil i sin behandling følge OEDs ”Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner” av 25.05.2012.

Kravene

Modalen kommune fremmer i sitt eget brev krav/ønske om at temperaturen i Modalsvassdraget skal følge de naturlige svingningene i løpet av året. I dag er det kaldt vann fra bunnen av Stølsvatnet som gjør at vannet i elva er kaldt om sommeren og varmt om vinteren. Ønsker at det blir gjort tiltak for å utbedre dette.

I det felles kravdokumentet er Modalen kommune opptatt av at det arbeidet som blir gjort med re-etablering av laks og kalking av Modalselva skal lykkes. Kommunen mener innspillene fra Modalen elveeigarlag utgjør et godt grunnlag for de kravene som må vurderes ved revisjon av vilkårene:

- «Smolten som produserast i områda ovanfor Hellandsfossen risikerer å gå gjennom kraftverket og ikkje overleva. Det må i verk setjast tiltak som hindrar smolten i å fylgje vatn-straumen inn til kraftverka.
- Det må sleppast minstevassføring heile året frå Holmura til Hellandsfossen av omsyn til fiskevandringa.
- Fisketrappa må vere open heile året for å sikre ei trygg nedvandring for fisken.
- Det må gjerast førebyggjande tiltak for å hindre fisk på vandring opp elva i å bli ståande i kraftverks-utløpet.
- Tiltak må gjerast for å hindre tørrelgging av elvestrekningen Helland – Mo ved brå driftstans i Hellandsfoss kraftverk. Slike episoder vil kunne drepe store deler av yngelproduksjonen i elva.
- Det bør gjerast tiltak i elva for å hindre sedimentering av elvebotnen og tiltaka bør ha en viss frekvens.
- Det bør setjast i gang kultiveringstiltak for å ivareta sjøaurestammen i vassdraget.
- Det bør gjerast tiltak for å hindre spreieing av artar mellom vassdrag. Overvaking og tiltak for å fjerne ikkje tilhøyrande artar bør prioriterast.
- Modalen kommune ynskjer at temperaturen i Modalsvassdraget skal følgje dei naturlege svingingane i løpet av året. I dag er det kaldt vatn frå botnen av Stølsvatnet som gjer at vatnet i elva er kaldt om sommaren og varmt om vintaren. Ynskjer at det vert gjort tiltak for å utbetre dette.»

I tilknytning til en vilkårsrevisjon er det verdt å merke seg at Fylkestinget i Hordaland har i vanddirektivet sin tiltaksplan for Hordaland 2016-2021 prioritert tiltak knyttet til slipp av minstevassføring i Stølselva og ved samløp Norddalselva, samt problemkartlegging av fisk i magasinene. I kravdokumentet mener man også at omfang av og vilkår for fiskeutsettinger i de regulerte magasinene med fordel kan oppsummeres og revideres. Villreinutvalget påpeker også mulige virkninger av de eksisterende inngrepene i reguleringsområdet som sammen med turstier mm. kan ha innskrenket villreinen sin mulighet til å utnytte leveområdet.

Kommentarer fra konsesjonær

BKK Produksjon AS (BKK) er konsesjonær og har kommentert kravene i brev av 15.11.2019. BKK vil ikke motsette seg at NVE åpner for revisjon i Steinslands-/Modalsvassdraget. BKK mener det foreligger undersøkelser i vassdraget som gir relevant kunnskap i forhold til det å kunne vurdere eventuelle endringer av vilkårene i konsesjonene.

I forhold til krav om minstevannføring må tiltak være basert på tilstand, behov og effekt. BKK mener det må utvises særlig varsomhet ved innføring av krav som gir restriksjoner på fleksibilitet og evne til å redusere flomfare. Magasinrestriksjoner med fylling til bestemte tidspunkt vil øke faren for flom ved å redusere fleksibiliteten i systemet.

BKK mener flere av kravene som habitattiltak, kultiveringstiltak og undersøkelser egner seg bedre til behandling som enkelt saker hjemlet i standardvilkår i reviderte konsesjoner.

BKK mener det er viktig at vurderinger av nye vilkår blir gjort med et godt kunnskapsgrunnlag, noe som de mener å inneha på generell basis i dag. Samtidig opplyses det om at de vil oppdatere kunnskapen i tidligere rapport om «Effekter av regulering» i vassdraget.

BKK ønsker en best mulig prosess videre og vil vektlegge og etablere en konstruktiv dialog med kravstillerne og NVE, samt stille seg til disposisjon for møter og befaringer etter behov.

NVEs vurdering og konklusjon

Det er NVEs syn at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. Flere av de mottatte kravene gjelder virkninger for allmenne interesser som følge av vassdragsreguleringene, og omfattes dermed av revisjonsadgangen. NVE mener derfor at det skal åpnes for revisjon.

Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og krav knyttet til privatrettslige forhold omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

I hovedkonsesjonen for Evanger kraftverk fra 1966, ble Skjerjevatn, som naturlig drenerer til Eksingedalen, gjort om til tappemagasin for Evanger kraftverk via Askjelldalsvatn. Senere er Skjerjevatn overført til Modalsvassdraget via Nygaard pumpekraftverk. I manøvreringsreglementene for både Evanger kraftverk og Nygaard pumpekraftverk står det at «*I ekstraordinære situasjoner kan Skjerjevatn tilbakeføres til Evanger kraftverk*». Evangerkonsesjonen omfatter også andre overføringer fra Steinslandsvassdraget (Kvanngrøvatn og Holskardvatn). NVE mener derfor at hovedkonsesjonene for kraftverkene i Steinslands-/Modalsvassdraget også bør sees i en sammenheng med Evanger kraftverk, som utgjør en egen revisjonssak, se NVE sak 201201010-22. Vurderingene rundt Torfinno, som naturlig drenerer til Vosso og som i dag er overført til Bergsdalsvassdraget, vil bli tatt opp i egen revisjonssak om reguleringene i Bergsdalsvassdraget og Torfinno, se NVE 201707509-8.

NVE vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 8 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene gitt i følgende konsesjoner knyttet til i Steinslands-/Modalsvassdraget:

- **Kgl. res. av 26.07.1975: Tillatelse til reguleringer m.v. i Steinslandsvassdraget.**
- **18.05.1977: Steinslandsvassdraget- Planendring Hallsetvatn/Stølsvatn.**
- **Kgl. res. av 22.12.1989: Tillatelse til erverv av fallrettigheter og utbygging av Hellandsfoss kraftverk i Steinslandsvassdraget (Modalsvassdraget).**
- **Kgl. res. av 17.07.1992: Tillatelse til erverv av fallrettigheter og regulering for bygging av Nygård pumpekraftverk og Åsebotn kraftverk i Modalsvassdraget.**
- **Kgl. res. av 03.12.1993: Åsebotn kraftverk i Modalen. Planendring.**
- **Kgl. res. av 07.05.2002: Endring av manøvreringsreglement for store Norddalsvatn, Modalen i Hordaland.**

- **Kgl. res. av 03.09.2004: Planendring for Nygard pumpekraftverk i Modalen og Vaksdal kommuner i Hordaland.**

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra underretningen er kommet frem til parten, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til OED og sendes gjennom NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Videre saksgang

NVE ber om at BKK Produksjon AS utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument. Dokumentet kan lastes ned fra NVEs nettside om revisjon av konsesjonsvilkår.

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene, godkjente vannforvaltningsplaner og kjente problemstillinger omtalt i NVE Rapport 49/2013 «Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022». Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares med NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet.

NVE foretar ingen formell godkjenning av hvilke krav som skal inn i revisjonsdokumentet. Vi mener krav som BKK ev. ikke er enig i, bør inkluderes og kommenteres i revisjonsdokumentet. Det bør gis en kort begrunnelse for hvorfor krav eventuelt bør avvises. Det vil gi høringspartene mulighet til å komme med relevante opplysninger og innspill til både krav og BKK sine vurderinger og kommentarer til disse. I etterkant får BKK anledning til å kommentere høringsinnspillene. Dette vil gi NVE et bedre grunnlag for å vurdere hvilke krav som skal tas til følge eller ikke.

NVE vil anmode om at kotehøyder for reguleringer og annet oppgis i henhold til Kartverkets nyeste høydesystem (NN2000). Om nødvendig bør disse kotehøydene oppmåles på nytt.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument **innen 1.7.2020**. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet.

NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befarings i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Olje- og energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen viser vi til OEDs ”Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner” og til NVEs hjemmesider (Revisjon av konsesjonsvilkår - NVE).

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Mal for revisjonsdokument og infoark om revisjon av konsesjonsvilkår

Kopi til:

FYLKESMANNEN I VESTLAND

Hordaland fylkeskommune

Høyanger kommune

Kvam herad

Modalen kommune

Vaksdal kommune

Vik kommune

Voss kommune